

Sprawozdanie z XXIII Spotkania naukowo-dydaktycznego

W dniu 19 listopada 2014 roku odbyło się w Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN im. Ludwika Hirszfelda XXIII Spotkanie dydaktyczno-naukowe zorganizowane przez Komisję Przyrodniczo-Medyczną PAU we Wrocławiu. Przed wykładem jej członkowie spotkali się w sali konferencyjnej z zaproszonym wykładowcą, prof. dr. hab. Krzysztofem Palczewskim, który po studiach na Uniwersytecie Wrocławskim uzyskał w 1986 roku stopień doktora (specjalność biochemia) na Politechnice Wrocławskiej. Obecnie kieruje Zakładem Farmakologii w School of Medicine, Case Western Reserve University w Cleveland w Ohio.

O godzinie 13.00 w Auli im. Stefana Śłopka rozpoczęło się spotkanie dydaktyczno-naukowe, które otworzył przewodniczący komisji, prof. Czesław Radzikowski. Uroczyste powitał słuchaczy (ok. 190 osób), wśród których przeważali uczniowie Liceum Ogólnokształcącego nr IV, VII, X i XV z nauczycielami przedmiotów przyrodniczych; ponadto byli obecni studenci, doktoranci, pracownicy naukowcy instytutu oraz inni goście, także z Kliniki Okulistycznej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Prof. Czesław Radzikowski w krótkim wstępie przypomniał, że wykład odbywa się w ramach obchodów Roku Hirszfelda. Następnie przedstawił zgromadzonym sylwetkę naukową i bogaty dorobek wykładowcy (szczegółowa informacja biograficzna w załączeniu). Wspomniał także o owocnym, kilkuletnim stażu naukowym zmarłego profesora Wojciecha Gorczyca, zasłużonego pracownika Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN.

O godzinie 13.10 rozpoczął się wykład pt. ***Mechanizmy molekularne ekspresji białek odpowiedzialnych za widzenie***, na wstępie którego Krzysztof Palczewski złożył podziękowania swoim nauczycielom, dzięki którym znalazł się w Oregonie. Profesor wyjaśnił podstawowe zagadnienia z zakresu chemii i biologii widzenia. Omówił rozwój badań procesu fototransdukcji, poczynając od pierwszego eksperymentu na oku żaby (Boll, 1876). W przejrzysty sposób przedstawił zebrane fakty dotyczące rodopsyny, receptora odpowiedzialnego za absorpcję światła. Wyjaśnił, na czym polega widzenie barw i adaptacja sensoryczna oka do światła i do ciemności. Na kolejnych przezroczach przedstawił cykl retinoidowy i strukturę krystaliczną izomerazy retinoidów.

Jak powiedział, kliniczne badania potwierdziły, że możliwe jest przywracanie wzroku we wrodzonej ślepotcie Lebera (dotyczy ona 20% dzieci w szkołach dla niewidzących). Pokazał krótki film o ślepym psie, którego zachowanie zmieniło się po zastosowaniu terapii zastępczej 9-cis-retinolem.

Innym ciekawym wątkiem wykładu było omówienie zmian zachodzących w oku, związanych ze starzeniem (katarakta, zwyrodnienie plamki żółtej). Wpływają one na wrażliwość na kontrast, adaptację do warunków oświetlenia, ostrość widzenia, postrzeganie kolorów. Ponadto wykładowca zwrócił uwagę – zwłaszcza młodym palaczom – na fakt, że zmiany spowodowane paleniem będą widoczne również w oku, nie tylko w płucach.

Na zakończenie wykładu profesor Palczewski przedstawił wyniki ostatnich eksperymentów, w których używając podczerwonego promieniowania laserowego uzyskano absorpcję dwufotonową w czopkach siatkówki i percepcję kolorów odpowiadającą podwojonej częstotliwości fali promieniowania z lasera u 30 ochotników.

Prof. Czesław Radzikowski podziękował za prezentację i zaprosił zebranych do zadawania pytań. W dyskusji wzięli udział m.in. dr hab. Małgorzata Cebrat, prof. dr Marian Kochman, prof. dr Piotr Kuśnierczyk, p. Wiesław Palczewski (brat wykładowcy).

Osoba wykładowcy przyciągnęła licznie zgromadzonych słuchaczy (niemieszczących się w auli), a sam wykład spotkał się z dużym zainteresowaniem. Przy kawie w sali konferencyjnej spotkało się ok. 30 osób zainteresowanym tematem, m.in. zaproszonych z Kliniki Okulistyki Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

W XXIII spotkaniu uczestniczyli profesorowie, członkowie KPM PAU: J. Boratyński, A. Sikorski, W. Sokalski, Cz. Radzikowski, K. Prosek. Pozostali nie usprawiedliwili nieobecności. O niemożności uczestniczenia w spotkaniu poinformowali niżej wymienieni członkowie komisji; profesorowie: Irena Frydecka, Małgorzata Maria Sąsiadek, Bożena Obmińska-Mrukowicz, Jerzy Mozrzyk i Paweł Kafarski.

Sprawozdanie przygotowała:

Katarzyna Prosek

Prof. dr hab. med. Czesław Radzikowski

Przewodniczący KPM PAU